

»Erfaringer fra Byggeren«

Anmeldelse

Af Frederik Harhoff

Per Bregengaard og Ulla Søgaard Thomsen: »Erfaringer fra Byggeren«. København, juli 1982. Forlaget Mjølner. Pris kr. 79,50.

Hvordan kunne nedlæggelsen af en byggelegeplads i det indre Nørrebro føre til de største politikonfrontationer i Danmark siden 2. verdenskrig? Hvad skete der egentlig *bag* facaderne? – Hvem bestemte over udviklingen?

Hvilke regler og aftaler gjaldt egentlig for befolkningen på Nørrebro i de hektiske dage; og hvilket retligt grundlag hvilede Byggerens eksistens og politiets rydning egentlig på?

Disse og mange andre spørgsmål behandles indgående og konkret i Per Bregengaards og Ulla Søgaard Thomsens meget usædvanlige bog: »Erfaringer fra Byggeren«. Bogen kan læses både som en historisk – kronologisk gennemgang af forløbet af Byggerens rydning, og som opslagsbog for folk der ønsker at forstå de mange sammenhænge, processer og konsekvenser som udvikler sig under kollektive sociale uroligheder af den art, vi har oplevet det med Todesgade, Byggeren, BZ-kampene, m.fl.

Navnlig denne sidste anvendelighed gør bogen særlig læseværdig for jurister og andre, der på forskellige tidspunkter drages ind i løsningen af de konflikter, som urolighederne er udtryk for.

Bogen har i denne sammenhæng særlig værdi fordi den er en »inside« dokumentarisk beretning om de mange begivenheder, der udspandt sig bag kulisserne i de grupper, der hovedsagelig blev involveret i selve kampen om Byggeren, først og fremmest Nørrebros Beboer-aktion i Blaagaardsgade, og VS, som forfatterne har tæt tilknytning til. – Dokumentationen er virkelig eksemplarisk, fordi den uden omsvøb og bortforklaringer redegør for udviklingen, strategierne, fejlurderingerne, handlingerne, målsætningerne og ræsonnementerne blandt de implicerede. Det tjener forfatterne til ros, at de

ikke har forsøgt at forherlige den indsats, der lå til grund for beboernes kamp, men har ladet både fejltrin og taktisk rigtige skridt fremstå ærligt i bogen. I aviserne blev NB-Blaagaardsgade beskrevet som en enig og stærk ledergruppe bag udviklingen. Men kigger man med bogens forfattere ind bag denne medieskabte forenkling, får man en meget gribende og levende beretning af NB'ernes, VS'ernes, forældrenes, pædagogernes, blokadevagternes og børnenes indbyrdes tvivl, uenigheder og modsætninger, og om disse faktoreres vanskeliggørelse af styrings- og kontrolmulighederne undervejs i forløbet.

Kernen i bogen er beskrivelsen af grænserne for, hvor stort et pres der kan lægges på en lokalbefolkning i et storbysamfund. Den Sorte Firkant på Nørrebro er i forvejen et af landets hårdest belastede områder, og det er givet, at nedskæringer, reallønsudhulinger og almindelige forringelser af levevilkårene i særlig grad har ramt befolkningen i dette område hårdt. I bogen beskrives overgangen fra den frustrerede oplevelse af det indholdsløse nærdemokrati og de manglende indflydelsesmuligheder, til desperationens udbrud i vold hos de mest udsatte grupper i befolkningen. Det årelange tovtrækkeri med forskellige kommunale myndigheder om Byggerens skæbne slår efterhånden over i en mistillid og usikkerhed, som karakteriserer de almenne levevilkår for størstedelen af befolkningen på Nørrebro. Politifolkenes, politiledelsens og de kommunale myndigheders adfærd i dagene omkring Byggerens rydning opfattedes af lokalbefolkningen som helt meningsløs og modsætningsfuld, fordi myndighedernes administrative ledelsesstruktur ikke formåede at registrere og opfange de problemer, der lå bag de voldelige konfrontationer.

Bogens sidste kapitler belyser det retlige efterspil som hele forløbet fik. Her er mange gode råd at hente – både for dommere og demonstranter – og megen bitter erfaring at læse om. Man kunne måske som jurist navnlig savne en nærmere uddybning af retssagsgruppens arbejde op til og under det retlige efterspil, men dette opvejes fint af den udmærkede gennemgang af retssagernes udfald, klagesagernes skæbne, og de mange afhøringer af vidner i begge disse led.

Bogen fortjener megen opmærksomhed, fordi den på en så anskuelig måde formidler et stort dokumentarisk materiale om processerne i kollektive sociale uroligheder. Enhver, der af faglige eller politiske grunde kan se sig inddraget i fremtidige konflikter af denne art, bør høste de erfaringer, der er nedlagt i denne bog.